

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνώμη του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας [COM(2004) 835 τελικό]

(2005/C 181/06)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 286,

το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και ιδίως το άρθρο 41,

την αίτηση της Επιτροπής για διατύπωση γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 η οποία παραλήφθηκε στις 25 Ιανουαρίου 2005,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΗ:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

Η σύσταση του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) συνιστά σημαντικό μέρος της ενωσιακής κοινής πολιτικής για τις θεωρήσεις, έχουν δε εκδοθεί πολυάριθμες αλληλένδετες σχετικές νομικές πράξεις.

— τον Απρίλιο του 2003, εκπονήθηκε μια μελέτη σκοπιμότητας ⁽¹⁾ του VIS κατ' εντολήν της Επιτροπής.

— Το Σεπτέμβριο του 2003, η Επιτροπή πρότεινε τροποποίηση ⁽²⁾ παλαιότερου κανονισμού για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου. Ο κύριος στόχος ήταν η εισαγωγή βιομετρικών δεδομένων (εικόνα προσώπου και δύο δακτυλικά αποτυπώματα) στο νέο αυτόν τύπο θεώρησης. Τα βιομετρικά αυτά δεδομένα θα αποθηκεύονται σε ένα μικροτσιπ.

⁽¹⁾ Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, τελική έκδοση, Απρίλιος 2003· μελέτη διεξαχθείσα από την Trasyς κατ' εντολήν της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁽²⁾ COM(2003) 558 τελικό — με 2003/0217 (CNS) και 2003/0218 (CNS).

- Τον Ιούνιο του 2004, με σχετική απόφαση του Συμβουλίου ⁽¹⁾, δρομολογήθηκε η διαδικασία σύστασης του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις με την παροχή της νομικής βάσης για την υπαγωγή του στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Στην απόφαση αυτήν, προτείνεται η δημιουργία κεντρικής βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την αίτηση θεώρησης, και προβλέπεται διαδικασία «επιτροπολογίας» για τη διαχείριση της τεχνικής εξέλιξης του VIS.

Το Δεκέμβριο του 2004, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού σχετικά με το VIS και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας ⁽²⁾ (εφεξής καλούμενη «η πρόταση») η οποία και αποτελεί το αντικείμενο της ανά χειράς γνώμης. Στην πρόταση, επισυνάπτεται μελέτη για την εκτεταμένη αξιολόγηση επιπτώσεων ⁽³⁾ (εφεξής καλούμενη «ΕΑΕ»).

Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, θα χρειαστούν και άλλες νομικές πράξεις για να συμπληρωθεί ο κανονισμός αυτός, ιδίως δε:

- για να τροποποιηθεί η Κοινή Προξενική Εγκύκλιος προς τις διπλωματικές και έμμισθες προξενικές αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης Σένγκεν (εφεξής καλούμενη «Κοινή Προξενική Εγκύκλιος»), όσον αφορά τη συμπερίληψη των βιομετρικών δεδομένων στις διαδικασίες,
- για την ανάπτυξη ενός νέου μηχανισμού για την ανταλλαγή δεδομένων με την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο,
- για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με τις θεωρήσεις για διαμονή μακράς διαρκείας.

Όπως αποφάσισε το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της 5ης και 6ης Ιουνίου 2003 και όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 της προαναφερόμενης απόφασης του Συμβουλίου, του Ιουνίου του 2004, το VIS θα βασίζεται σε κεντρική αρχιτεκτονική που θα περιλαμβάνει βάση δεδομένων στην οποία θα αποθηκεύονται οι φάκελοι αιτήσεων θεώρησης: το «Κεντρικό Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις» (CS-VIS), και μια «εθνική διεπαφή» (NI-VIS) που θα είναι εγκατεστημένη στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη ορίζουν ⁽⁴⁾ μια κεντρική εθνική αρχή η οποία θα συνδέεται με την εθνική διεπαφή και μέσω της οποίας οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές θα έχουν πρόσβαση στο CS-VIS.

1.2. Κύρια στοιχεία της πρότασης όσον αφορά την προστασία των δεδομένων

Η πρόταση αποσκοπεί στη διαχείριση της κοινής πολιτικής για τις θεωρήσεις, διευκολύνοντας την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών χάρη στη σύσταση κεντρικής βάσης δεδομένων. Ο κανονισμός προβλέπει την εισαγωγή βιομετρικών δεδομένων (φωτογραφία και δακτυλικά αποτυπώματα) κατά τη διαδικασία αίτησης, καθώς και την αποθήκευση των δεδομένων αυτών στην κεντρική βάση δεδομένων.

Τα βιομετρικά δεδομένα θα μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται και στην αυτοκόλλητη θεώρηση, όπως προβλέπεται σε ένα τροποποιητικό κανονισμό που προτείνει η Επιτροπή για τη θεώρηση ενιαίου τύπου με την εισαγωγή της φωτογραφίας και των δακτυλικών αποτυπωμάτων, αποθηκευμένων σε μικροτσιπ (αναμένεται σχετική απόφαση του Συμβουλίου βάσει των αποτελεσμάτων της διεξαγόμενης ανάλυσης).

Στην πρόταση περιγράφονται αναλυτικά οι διάφορες επεξεργασίες των δεδομένων (εισαγωγή, τροποποίηση, διαγραφή και ανάγνωση) καθώς και των διαφόρων δεδομένων που θα καταχωρούνται στο VIS ανάλογα με την κατάσταση της αίτησης (αποδοχή, απόρριψη κ.λπ.).

Η πρόταση προβλέπει ότι τα δεδομένα που αφορούν κάθε αίτηση διατηρούνται επί πέντε έτη.

Η πρόταση αναφέρει, κατά περιοριστικό τρόπο, τις αρμόδιες αρχές, πλην των αρχών που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση θεώρησης, οι οποίες θα έχουν πρόσβαση στο VIS, και καθορίζει τα δικαιώματα πρόσβασης που τους παρέχονται:

- οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των θεωρήσεων στα εξωτερικά σύνορα και εντός της επικράτειας του κράτους μέλους
- οι αρμόδιες αρχές μετανάστευσης

⁽¹⁾ 2004/512/ΕΚ, ΕΕ L 213, 15.6.2004, σ. 5.

⁽²⁾ COM(2004)835 τελικό — με 2004/0287 (COD).

⁽³⁾ Μελέτη για την εκτεταμένη αξιολόγηση επιπτώσεων του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, τελική έκθεση της EPEC, Δεκέμβριος 2004.

⁽⁴⁾ Άρθρο 24 παράγραφος 2 της πρότασης.

— οι αρμόδιες αρχές παροχής ασύλου

Στην περιγραφή της λειτουργίας του VIS και των συναφών αρμοδιοτήτων, η πρόταση τονίζει ότι η Επιτροπή επεξεργάζεται τα δεδομένα του VIS εξ ονόματος των κρατών μελών, περιγράφεται δε η ανάγκη να χρησιμοποιούνται τα αρχεία της επεξεργασίας δεδομένων προκειμένου να εξασφαλίζεται η ασφάλειά τους· παράλληλα, περιγράφονται αναλυτικά οι αντίστοιχες αρμοδιότητες για να εξασφαλίζεται αυτό το επίπεδο ασφαλείας.

Η πρόταση περιλαμβάνει κεφάλαιο για την προστασία των δεδομένων στο οποίο περιγράφεται αναλυτικά ο ρόλος των εθνικών αρχών καθώς και του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ).

Σύμφωνα με την πρόταση, η τεχνική υλοποίηση του VIS και η επιλογή της απαιτούμενης τεχνολογίας ανατίθεται σε επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2424/2001 σχετικά με την ανάπτυξη του Συστήματος Πληροφοριών Σύνγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II).

Στην πρόταση, επισυνάπτεται μια εκτεταμένη αξιολόγηση επιπτώσεων του VIS, η οποία πραγματοποιήθηκε από την ΕΡΕC κατ' εντολή της Επιτροπής. Στην αξιολόγηση αυτήν τονίζεται ότι η επιλογή ενός VIS που θα στηρίζεται στη χρήση βιομετρικών δεδομένων είναι η καλύτερη διαθέσιμη λύση για τη βελτίωση της κοινής πολιτικής για τις θεωρήσεις.

2. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η πρόταση θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ιδιωτική ζωή και σε άλλα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων και, γι' αυτό, θα πρέπει να ελεγχθεί βάσει των αρχών για την προστασία των δεδομένων. Τα κυριότερα σημεία στα οποία βασίστηκε η εξέτασή μας είναι τα ακόλουθα:

— Ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής εξασφαλίζεται στην Ευρώπη ήδη από τη θέσπιση, το 1950, της Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (εφεξής καλούμενη «ΕΣΑΔ») από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Το άρθρο 8 της ΕΣΑΔ προβλέπει «το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής».

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2, οιαδήποτε επέμβαση δημόσιας αρχής κατά την άσκηση του δικαιώματος αυτού επιτρέπεται μόνον εάν «προβλέπεται από το νόμο» και είναι «αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία» για την προστασία σημαντικών συμφερόντων. Στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, οι όροι αυτοί οδήγησαν σε πρόσθετες απαιτήσεις όσον αφορά την ποιότητα της νομικής βάσης για την επέμβαση, την αναλογικότητα των σχετικών μέτρων, και την ανάγκη ύπαρξης κατάλληλων διασφαλίσεων κατά της αναρμόδιας χρήσης.

Οι βασικές αρχές για την προστασία των ατόμων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Σύμβασης για την Προστασία των Δεδομένων, η οποία εκπονήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και θεσπίστηκε το 1981.

— Το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίστηκαν πιο πρόσφατα στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος έχει ενσωματωθεί στο Μέρος II του νέου Συντάγματος της ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Χάρτη αυτού, αναγνωρίζεται ότι τα δικαιώματα αυτά μπορεί να υπόκεινται σε περιορισμούς, εφόσον πληρούνται προϋποθέσεις παρόμοιες με εκείνες που ισχύουν δυνάμει του άρθρου 8 ΕΣΑΔ. Οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να εξετάζονται κατά την αξιολόγηση πρότασης για πιθανή επέμβαση.

Σήμερα, στη νομοθεσία της ΕΕ, οι βασικοί κανόνες προστασίας των δεδομένων καθορίζονται στις εξής πράξεις:

— Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31). Η οδηγία αυτή καλείται εφεξής «οδηγία 95/46/ΕΚ». Η οδηγία προβλέπει λεπτομερείς αρχές βάσει των οποίων πρέπει να ελεγχθεί η πρόταση στο βαθμό που θα εφαρμόζεται στα κράτη μέλη. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό διότι η πρόταση θα εφαρμόζεται παράλληλα με την εθνική νομοθεσία που θέτει σε ισχύ την οδηγία. Συνεπώς, η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων διατάξεων και διασφαλίσεων θα εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα του συνδυασμού αυτού σε κάθε επιμέρους περίπτωση.

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός καλείται εφεξής «κανονισμός 45/2001». Ο κανονισμός προβλέπει παρόμοιες αρχές όπως και η οδηγία 95/46/ΕΚ και έχει σημασία εν προκειμένω στο βαθμό που η πρόταση θα εφαρμόζεται στις δραστηριότητες της Επιτροπής, παράλληλα με τις διατάξεις του κανονισμού. Συνεπώς, αξίζει να δοθεί κάποια προσοχή στο συνδυασμό αυτών.

Η οδηγία 95/46/ΕΚ και ο κανονισμός 45/2001 πρέπει να εξετάζονται σε συνδυασμό με άλλες πράξεις. Δηλαδή, η οδηγία και ο κανονισμός, στο βαθμό που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία ενδέχεται να παραβιάζει θεμελιώδεις ελευθερίες, ιδίως δε το δικαίωμα ιδιωτικής ζωής, πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Αυτό προκύπτει και από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (1).

- Τέλος, ο ΕΕΠΔ θα περιλάβει στην ανάλυσή του τη γνώμη αριθ. 7/2004, της 11ης Αυγούστου 2004, της Ομάδας «Προστασία Δεδομένων» του άρθρου 29 (2), «σχετικά με την ενσωμάτωση βιομετρικών στοιχείων στις άδειες διαμονής και τις θεωρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη την καθιέρωση του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS)». Στη γνώμη αυτήν, η Ομάδα διατύπωσε ανησυχίες για διάφορα στοιχεία της πρότασης. Ο ΕΕΠΔ σκοπεύει να ελέγξει εάν και πώς η πρόταση έχει λάβει υπόψη τις ανησυχίες αυτές.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Γενικά

Ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει ότι η περαιτέρω ανάπτυξη μιας κοινής πολιτικής θεωρήσεων απαιτεί την ουσιαστική ανταλλαγή των σχετικών δεδομένων. Ένας μηχανισμός με τον οποίον είναι δυνατή η απρόσκοπτη ανταλλαγή πληροφοριών είναι το VIS. Ωστόσο, το μέσο αυτό θα πρέπει να περιορίζεται στη συλλογή και την ανταλλαγή δεδομένων, στο βαθμό που αυτή η συλλογή ή ανταλλαγή είναι αναγκαία για την ανάπτυξη μιας κοινής πολιτικής θεωρήσεων και είναι ανάλογη προς το στόχο αυτόν.

Η σύσταση του VIS ενδέχεται να έχει θετικές επιπτώσεις για άλλα νόμιμα δημόσια συμφέροντα, αλλά το γεγονός αυτό δεν μεταβάλλει το σκοπό του VIS. Ο περιορισμένος σκοπός του συστήματος διαδραματίζει μείζονα ρόλο στον καθορισμό του θεμιτού περιεχομένου και της θεμιτής χρήσης του συστήματος και, συνεπώς, και στην παροχή, στις αρχές των κρατών μελών, δικαιώματος πρόσβασης στο VIS (ή σε μέρη των δεδομένων) για νόμιμα δημόσια συμφέροντα.

Εξάλλου, η πρόταση εισάγει τη χρήση βιομετρικών δεδομένων στο VIS. Ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα της χρήσης βιομετρικών δεδομένων, αλλά τονίζει ότι η χρήση των δεδομένων αυτών θα έχει μείζονες επιπτώσεις, και προτείνει να εισαχθούν αυστηρές διασφαλίσεις όσον αφορά τη χρήση βιομετρικών δεδομένων.

Η παρούσα γνώμη πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των μελημάτων αυτών. Σημειωτέον ότι η παρούσα γνώμη θα πρέπει να μνημονεύεται στο προοίμιο του κανονισμού πριν από το αιτιολογικό («Έχοντας υπόψη τη γνώμη ...»).

(1) Είναι χρήσιμο, εν προκειμένω, να αναφερθεί η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση «Österreichischer Rundfunk και άλλοι» (συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-465/00, C-138/01, C-139/00, απόφαση της 20ής Μαΐου 2003, Ολομέλεια, (2003) Συλλογή I-4989). Το Δικαστήριο ασχολήθηκε με έναν αυστριακό νόμο ο οποίος προβλέπει τη μεταφορά στοιχείων μισθοδοσίας δημοσίων υπαλλήλων στο Αυστριακό Ελεγκτικό Συνέδριο και τη μετέπειτα δημοσίευσή τους. Στην απόφασή του, το Δικαστήριο καθορίζει ορισμένα κριτήρια τα οποία βασίζονται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ στο βαθμό που η οδηγία αυτή επιτρέπει ορισμένους περιορισμούς του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής.

(2) Η Ομάδα αυτή είναι ανεξάρτητη συμβουλευτική ομάδα, απαρτιζόμενη από αντιπροσώπους των αρχών προστασίας δεδομένων των κρατών μελών, τον ΕΕΠΔ και την Επιτροπή, και έχει συσταθεί με την οδηγία 95/46/ΕΚ.

3.2. Σκοπός

Ο σκοπός του VIS έχει ζωτική σημασία, τόσο υπό το πρίσμα του άρθρου 8 ΕΣΑΔ όσο και στο γενικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/EK, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει «να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς». Μόνον ένας σαφής καθορισμός σκοπών θα επιτρέψει την ορθή αξιολόγηση της αναλογικότητας και της καταλληλότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία έχει καιρία σημασία λόγω της φύσης των δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων των βιομετρικών δεδομένων) και της έκτασης της προτεινόμενης επεξεργασίας.

Ο σκοπός του VIS δηλώνεται σαφώς στο άρθρο 1 παράγραφος 2 της πρότασης:

«Το VIS βελτιώνει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, την προξενική συνεργασία και τη διαβούλευση μεταξύ κεντρικών προξενικών αρχών διευκολύνοντας την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών για τις αιτήσεις θεωρήσεων και τις σχετικές αποφάσεις».

Συνεπώς, όλα τα στοιχεία του VIS πρέπει να είναι αναγκαία και ανάλογα μέσα για την επίτευξη αυτού του στόχου πολιτικής προς το συμφέρον της κοινής πολιτικής θεωρήσεων.

Στο άρθρο 1 παράγραφος 2 της πρότασης αναφέρονται επίσης και άλλα οφέλη της βελτίωσης της πολιτικής θεωρήσεων, όπως:

- α) αποτροπή των απειλών που στρέφονται κατά της εσωτερικής ασφάλειας,
- β) διευκόλυνση της καταπολέμησης της απάτης,
- γ) διευκόλυνση των ελέγχων στα σημεία διέλευσης των εξωτερικών συνόρων.

Ο ΕΕΠΔ κρίνει ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν παραδείγματα θετικών επιπτώσεων της σύστασης του VIS και της βελτίωσης της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, όχι όμως αυτοσκοπούς.

Εν προκειμένω, πρέπει να εξεταστούν δύο κύριες επιπτώσεις:

— Ο ΕΕΠΔ γνωρίζει ότι οι υπηρεσίες αστυνόμευσης επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στο VIS· το Μάρτιο του 2005, το Συμβούλιο εξέδωσε σχετικά συμπεράσματα. Δεδομένου ότι ο σκοπός του VIS είναι η βελτίωση της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, πρέπει να τονιστεί ότι η συνήθης πρόσβαση των αρχών αστυνόμευσης στα δεδομένα αυτά δεν ήταν σύμφωνη προς το σκοπό αυτόν. Μολονότι, σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 95/46/EK, η πρόσβαση αυτή θα μπορούσε να επιτρέπεται κατά περίπτωση, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν κατάλληλες διασφαλίσεις, δεν είναι δυνατόν να επιτραπεί η συστηματική πρόσβαση.

Γενικότερα, για να ληφθούν στο μέλλον αποφάσεις ως προς το εάν θα παρέχεται, σε ορισμένες αρχές, πρόσβαση στο VIS, πρέπει οπωσδήποτε να αξιολογηθούν η αναλογικότητα και η ανάγκη. Το έργο για το οποίο παρέχεται πρόσβαση πρέπει να συνάδει προς του σκοπούς του VIS.

— Η ρητή αναφορά των «απειλών που στρέφονται κατά της εσωτερικής ασφάλειας των κρατών μελών» στο σημείο α) είναι ατυχής. Τα κυριότερα οφέλη του VIS θα είναι η πρόληψη της απάτης και της άγρας θεωρήσεων (η καταπολέμηση της απάτης είναι επίσης ο κύριος λόγος για τον οποίον εισάγονται στο σύστημα τα βιομετρικά δεδομένα)⁽¹⁾. Συνεπώς, η πρόληψη των απειλών που στρέφονται κατά της ασφαλείας πρέπει να θεωρείται ως «δευτερεύον» αν και ευπρόσδεκτο όφελος.

Ο ΕΕΠΔ συνιστά να γίνει σαφέστερη διάκριση μεταξύ «σκοπού» και «ωφελημάτων» στο κείμενο της παραγράφου 2 του άρθρου 1, π.χ. ως εξής:

«Το VIS έχει ως σκοπό τη βελτίωση της εφαρμογής της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας και της διαβούλευσης μεταξύ κεντρικών προξενικών αρχών διευκολύνοντας την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών για τις αιτήσεις θεωρήσεων και τις σχετικές αποφάσεις. Με τον τρόπο αυτόν, συμβάλλει επίσης ...».

⁽¹⁾ Στην ΕΑΕ, το σημείο αυτό αναφέρεται πολύ καθαρά (σ. 6, § 27): «η αναποτελεσματικότητα της καταπολέμησης της άγρας θεωρήσεων και της διενέργειας ελέγχων προκαλεί αναποτελεσματικότητα και σε σχέση με την εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών». Αυτό σημαίνει ότι οι απειλές κατά της ασφαλείας οφείλονται εν μέρει στην αναποτελεσματική πολιτική θεωρήσεων. Το πρώτο μέτρο που πρέπει να ληφθεί εν προκειμένω είναι η βελτίωση της πολιτικής θεωρήσεων, κυρίως με την καταπολέμηση της απάτης και τη διενέργεια καλύτερων ελέγχων. Αυτή η βελτίωση της πολιτικής θεωρήσεων θα οδηγήσει σε βελτίωση της ασφαλείας.

Σημειωτέον επίσης εν προκειμένω ότι οι «Κατευθυντήριες γραμμές για την καθιέρωση κοινού συστήματος ανταλλαγής δεδομένων σχετικά με τις θεωρήσεις» που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο ΔΕΥ στις 13 Ιουνίου 2002 ⁽¹⁾ κατατάσσουν τις απειλές που στρέφονται κατά της εσωτερικής ασφάλειας στο τέλος του καταλόγου. Ανάλογη διατύπωση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και στο υπό εξέταση κείμενο και θα αντιστοιχούσε καλύτερα προς το σκοπό του VIS.

3.3. Ποιότητα δεδομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει επίσης να είναι «κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία». Η διάταξη αυτή σχετίζεται με την αναλογικότητα του VIS αυτού καθεαυτού, αλλά και με τα δεδομένα που θα συλλέγονται και θα αποθηκεύονται σε αυτό και με τη μελλοντική τους χρήση, καθώς και με τις πρόσθετες διασφαλίσεις που ισχύουν εν προκειμένω. Τα στοιχεία αυτά είναι εξ ίσου σημαντικά για την αξιολόγηση της πρότασης υπό το πρίσμα του άρθρου 8 ΕΣΑΔ.

Η σύσταση του VIS αντιπροσωπεύει αναμφιβόλως σημαντική επέμβαση στην άσκηση του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής, αν μη τι άλλο λόγω της έκτασης και των κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία. Συνεπώς, η Ομάδα του άρθρου 29 ερώτησε, στη γνώμη της αριθ. 7/2004, «από ποιές μελέτες της έκτασης και της σοβαρότητας των φαινομένων αυτών προκύπτουν επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης που θα αιτιολογούσαν την προσέγγιση αυτήν».

Ο ΕΕΠΔ σημείωσε με προσοχή τα στοιχεία που περιέχονται στην ΕΑΕ. Μολονότι τα στοιχεία αυτά δεν επιτρέπουν τη συναγωγή πλήρως αναμφισβήτητων συμπερασμάτων, φαίνεται ότι υπάρχουν επαρκείς λόγοι που αιτιολογούν τη σύσταση του VIS με σκοπό τη βελτίωση της κοινής πολιτικής θεωρήσεων.

Εν προκειμένω, φαίνεται ότι εμπίπτει στο πεδίο διακριτικής ευχέρειας του νομοθέτη να αποφασίσει τη σύσταση του VIS ως μέσου για τη βελτίωση των όρων έκδοσης θεωρήσεων από τα κράτη μέλη. Το σύστημα αυτό, αφ' εαυτού, θα συνάδει και θα ενισχύει την προοδευτική δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη ΕΚ.

Ωστόσο, η σύσταση και η χρήση του VIS δεν θα πρέπει ποτέ να έχουν ως αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται πλέον ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα αυτόν. Ανήκει πλέον στα συμβουλευτικά καθήκοντα του ΕΕΠΔ να εξετάσει κατά πόσον το VIS θα επηρεάσει το υφιστάμενο επίπεδο προστασίας των δεδομένων των ενδιαφερόμενων υποκειμένων των δεδομένων.

Κατόπιν των ανωτέρω, η γνώμη του ΕΕΠΔ θα εστιαστεί τα εξής θέματα:

- αναλογικότητα και καταλληλότητα των δεδομένων και της χρήσης τους (π.χ. κατηγορίες δεδομένων, πρόσβαση κάθε ενδιαφερόμενης αρχής στα δεδομένα, και περίοδος διατήρησης των δεδομένων),
- λειτουργία του συστήματος (π.χ. αρμοδιότητες και ασφάλεια),
- τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων (π.χ. ενημέρωση, δυνατότητα διόρθωσης ή διαγραφής ανακριβών ή άσχετων δεδομένων),
- παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος.

Εκτός από τις ακόλουθες παραγράφους, η πρόταση δεν δίνει λαβή για σημαντικά σχόλια όσον αφορά τις κατηγορίες δεδομένων που θα εισάγονται στο VIS και τη χρήση τους. Οι σχετικές διατάξεις είναι προσεκτικά διατυπωμένες και φαίνεται να είναι, εν γένει, συνεπείς και κατάλληλες.

⁽¹⁾ «Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (2002/475/ΔΕΥ)», ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3.

3.4. Βιομετρία

3.4.1. Επιπτώσεις της χρήσης της βιομετρίας

Η χρήση της βιομετρίας σε συστήματα πληροφορικής δεν είναι ποτέ ασήμαντη επιλογή, ιδίως όταν το συγκεκριμένο σύστημα αφορά τεράστιο αριθμό ατόμων. Η βιομετρία δεν είναι απλώς άλλη μια τεχνολογία των πληροφοριών, αλλά μεταβάλλει αμετάκλητα τη σχέση μεταξύ σώματος και ταυτότητας, στο μέτρο που επιτρέπει την «ανάγνωση» των χαρακτηριστικών του ανθρώπινου σώματος από μια μηχανή καθώς και την περαιτέρω χρήση τους. Ακόμη και εάν τα βιομετρικά χαρακτηριστικά δεν είναι δυνατόν να αναγνωσθούν από το ανθρώπινο μάτι, μπορούν να αναγνωσθούν και να χρησιμοποιηθούν με τα κατάλληλα εργαλεία, πάντοτε, όπου και εάν ευρίσκεται το άτομο.

Όσο χρήσιμη και αν είναι η βιομετρία για ορισμένους σκοπούς, η εκτεταμένη χρήση της θα έχει μείζονες επιπτώσεις στην κοινωνία και πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ευρείας και ανοικτής συζήτησης. Ο ΕΕΠΔ είναι υποχρεωμένος να δηλώσει ότι η συζήτηση αυτή δεν έχει πραγματικά γίνει πριν εκπονηθεί η πρόταση. Το γεγονός αυτό καθιστά ακόμη επιτακτικότερη την ανάγκη για αυστηρές διασφαλίσεις όσον αφορά τη χρήση βιομετρικών δεδομένων και για προβληματισμό και συζήτηση κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας.

3.4.2. Ιδιαιτερότητα της βιομετρίας

Όπως τονίζεται ήδη σε πολλές γνώμες της Ομάδας του άρθρου 29 ⁽¹⁾, η εισαγωγή και η επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων για έγγραφα ταυτότητας πρέπει να υποστηρίζεται από ιδιαίτερα συνεπείς και σοβαρές διασφαλίσεις. Όντως, τα βιομετρικά δεδομένα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα, λόγω ορισμένων συγκεκριμένων χαρακτηριστικών τους.

Είναι αλήθεια ότι, εν αντιθέσει προς ένα σύνθημα ή μια κλειδα, η απώλεια βιομετρικών δεδομένων είναι σχεδόν αδύνατη για τον ενδιαφερόμενο. Τα δεδομένα αυτά προσφέρουν μια σχεδόν απόλυτη ιδιαιτερότητα, δηλαδή κάθε άτομο έχει μοναδικά βιομετρικά δεδομένα, τα οποία δεν μεταβάλλονται ποτέ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του, γεγονός που προσδίδει μονιμότητα στα χαρακτηριστικά αυτά. Όλοι μας έχουμε τα ίδια φυσικά «στοιχεία», γεγονός που προσδίδει στα βιομετρικά δεδομένα μια διάσταση καθολικότητας.

Ωστόσο, η ανάκληση των βιομετρικών δεδομένων είναι σχεδόν αδύνατη: είναι αδύνατον να αλλάξουμε ένα δάχτυλο ή το πρόσωπό μας. Το χαρακτηριστικό αυτό, θετικό μεν από ορισμένες απόψεις, οδηγεί σε ένα μείζον μειονέκτημα σε περίπτωση κλοπής ταυτότητας: η αποθήκευση των δακτυλικών αποτυπωμάτων και της φωτογραφίας σε μια βάση δεδομένων, σε συνδυασμό με την κλοπή του δελτίου ταυτότητας, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείζονα και μόνιμα προβλήματα για τον πραγματικό κάτοχο της ταυτότητας αυτής. Εξάλλου, ακριβώς λόγω της φύσεώς τους, τα βιομετρικά δεδομένα δεν είναι μυστικά και μπορούν μάλιστα να αφήνουν ίχνη (δακτυλικά αποτυπώματα, DNA) που επιτρέπουν τη συλλογή των δεδομένων αυτών εν αγνοία του κατόχου τους.

Λόγω των κινδύνων αυτών, οι οποίοι είναι εγγενείς στη φύση της βιομετρίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται σημαντικές διασφαλίσεις (ιδίως όσον αφορά τη τήρηση της αρχής οριοθετημένου σκοπού, τον περιορισμό της πρόσβασης, και τα μέτρα ασφαλείας).

3.4.3. Τεχνικές ατέλειες των δακτυλικών αποτυπωμάτων

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα της βιομετρίας, όπως περιγράφονται ανωτέρω (καθολικότητα των δεδομένων, ιδιαιτερότητα, μονιμότητα, δυνατότητα χρησιμοποίησης κ.λπ.) δεν είναι ποτέ απόλυτα. Το γεγονός αυτό επηρεάζει άμεσα την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών καταχώρησης και ελέγχου των βιομετρικών δεδομένων που προβλέπονται από τον κανονισμό.

Υπολογίζεται ⁽²⁾ ότι είναι αδύνατη η καταχώρηση των δακτυλικών αποτυπωμάτων ορισμένων ατόμων των οποίων το ποσοστό φθάνει το 5 % του πληθυσμού (είτε διότι τα άτομα αυτά δεν έχουν αναγνώσιμα δακτυλικά αποτυπώματα είτε διότι δεν έχουν καν αποτυπώματα). Στην ΕΑΕ που επισυνάπτεται στην πρόταση, προβλέπεται ότι, το 2007, θα υπάρχουν περίπου 20 εκατομμύρια άτομα που θα υποβάλουν αίτηση θεώρησης, πράγμα που σημαίνει ότι μέχρι και 1 εκατομμύριο άτομα δεν θα είναι σε θέση να ακολουθήσουν την «κανονική» διαδικασία καταχώρησης, με προφανείς επιπτώσεις στην αίτηση θεώρησης και στους ελέγχους στα σύνορα.

⁽¹⁾ Γνώμη 7/2004 σχετικά με την ενσωμάτωση βιομετρικών στοιχείων στις άδειες διαμονής και τις θεωρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη την καθιέρωση του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS) (Markt/11487/04EN — WP 96) και έγγραφο εργασίας για τη βιομετρία (MARKT/10595/03EN — WP 80).

⁽²⁾ A. Sasse, *Cybertrust and CrimePrevention: Usability and Trust in Information Systems*, στο «Foresight cybertrust and crime prevention project», 04/1151, 10 Ιουνίου 2004, σ. 7, και Technology Assessment, «Using Biometrics for Border Security», United States General Accounting Office, GAO-03-174, Νοέμβριος 2002.

Επίσης, ο βιομετρικός προσδιορισμός της ταυτότητας είναι, εξ ορισμού, στατιστική διαδικασία. Ποσοστό σφάλματος 0,5 έως 1 % είναι φυσιολογικό ⁽¹⁾, πράγμα που σημαίνει ότι το σύστημα ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα θα εμφανίζει ποσοστό εσφαλμένης απόρριψης (FRR) μεταξύ 0,5 και 1 %. Το ποσοστό αυτό μετατρέπεται σε κατώτατο όριο βάσει της πολιτικής κινδύνου των αρμόδιων αρχών (αντιστοιχεί στον καθοριζόμενο λόγο του αριθμού ατόμων που απορρίπτονται ενώ δεν θα έπρεπε και εκείνων που γίνονται δεκτά ενώ δεν θα έπρεπε). Συνεπώς, είναι υπερβολικό να θεωρείται ότι οι τεχνολογίες αυτές θα προσφέρουν «ακριβή προσδιορισμό της ταυτότητας» του υποκειμένου των δεδομένων, όπως αναφέρεται στην 9η αιτιολογική παράγραφο της πρότασης κανονισμού.

Σύμφωνα με μια πρόσφατη διερευνητική μελέτη ⁽²⁾ που πραγματοποιήθηκε κατ' εντολήν της Επιτροπής LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θα πρέπει να υπάρχουν εναλλακτικές διαδικασίες οι οποίες θα συνιστούν ουσιαστικές διασφαλίσεις για την εισαγωγή της βιομετρίας, δεδομένου ότι η βιομετρία δεν είναι ούτε προσιτή σε όλους ούτε πλήρως ακριβής. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να εφαρμόζονται και να χρησιμοποιούνται προκειμένου να γίνεται σεβαστή η αξιοπρέπεια των ατόμων που δεν μπορούν να ακολουθήσουν επιτυχώς τη διαδικασία καταχώρησης και να μην μετακυλιεται σε αυτά το βάρος των ατελειών του συστήματος ⁽³⁾.

Συνεπώς, ο ΕΕΠΔ συνιστά να εκπονηθούν εναλλακτικές διαδικασίες και να ενσωματωθούν στην πρόταση. Οι διαδικασίες αυτές δεν θα πρέπει ούτε να μειώνουν το επίπεδο ασφαλείας της πολιτικής θεωρήσεων ούτε να στιγματίζουν τα άτομα με μη αναγνώσιμα δακτυλικά αποτυπώματα.

3.5. Ειδικές κατηγορίες δεδομένων

Ορισμένες κατηγορίες δεδομένων (πέραν των βιομετρικών δεδομένων) πρέπει να εξεταστούν ιδιαίτερα: δεδομένα που αφορούν τους λόγους απόρριψης της θεώρησης (3.4.1), και δεδομένα που αφορούν άλλα μέλη μιας ομάδας (3.4.2).

3.5.1 Λόγοι απόρριψης της θεώρησης

Το άρθρο 10 παράγραφος 2 της πρότασης προβλέπει την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τους λόγους απόρριψης της θεώρησης, όταν έχει ληφθεί απόφαση να απορριφθεί η έκδοση θεώρησης. Αυτοί οι λόγοι απόρριψης είναι πλήρως τυποποιημένοι.

- Οι πρώτοι δύο λόγοι που αναφέρονται στα σημεία α) και β) είναι μάλλον διοικητικής φύσεως: αδυναμία προσκόμισης έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου, ή έγκυρων εγγράφων που αποδεικνύουν το σκοπό και τις συνθήκες της προβλεπόμενης διαμονής.
- Στο σημείο γ) αναφέρεται «καταχώρηση του αιτούντος σε καταλόγους ανεπιθυμητών με σκοπό την απαγόρευση εισόδου», πράγμα που συνεπάγεται την έρευνα στη βάση δεδομένων SIS.
- Τέλος, στο σημείο δ) αναφέρεται ως λόγος απόρριψης της θεώρησης το γεγονός ότι ο αιτών «αντιπροσωπεύει απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών».

(1) Βιομετρικό δεδομένο	Πρόσωπο	Δάχτυλο	Ίρις
FTE % αδυναμία καταχώρησης	α.α	4	7
FNMR % ποσοστά απόρριψης	4	2,5	6
FMR1 % ποσοστό σφάλματος ελέγχου αντιστοιχίας	10	< 0,01	< 0,001
FMR2 % ποσοστά σφάλματος ταυτοποίησης για μέγεθος dB > 1 m	40	0,1	α.α.
FMR3 % ποσοστό σφάλματος διαλογής αντιστοιχίας για μεγέθη dB = 500	12	< 1	α.α.

A. K. Jain et al., *Biometrics: A grand Challenge*, Proceedings of International Conference on Pattern Recognition, Cambridge, UK., Αύγουστος 2004.

⁽²⁾ *Biometrics at the frontiers: assessing the impact on Society*, Φεβρουάριος 2005, Ινστιτούτο Διερευνητικών Τεχνικών Μελετών, ΓΔ Κοινό Κέντρο Ερευνών, ΕΚ.

⁽³⁾ *Progress report on the application of the principles of Convention 108 to the collection and processing of biometric data*, Συμβούλιο της Ευρώπης, 2005, σ. 11.

Όλοι οι λόγοι απόρριψης πρέπει να εφαρμόζονται πολύ προσεκτικά, λόγω των συνεπειών του για το άτομο. Εξάλλου, ορισμένοι από αυτούς, και συγκεκριμένα οι λόγοι των σημείων γ) και δ), θα οδηγήσουν στην επεξεργασία «ευαίσθητων δεδομένων» κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να τονίσει ιδιαίτερα τον όρο που αφορά τη δημόσια υγεία, ο οποίος φαίνεται ασαφής και συνεπάγεται την επεξεργασία ιδιαίτερα ευαίσθητων δεδομένων. Σύμφωνα με το σχολιασμό των άρθρων που επισυνάπτεται στην πρόταση, η αναφορά της απειλής για τη δημόσια υγεία βασίζεται στην «πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης των συνόρων από τα πρόσωπα» [COM(2004)391τελικό].

Ο ΕΕΠΔ γνωρίζει ότι ένα κριτήριο «δημόσιας υγείας» χρησιμοποιείται ευρέως στην κοινοτική νομοθεσία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και ότι εφαρμόζεται πολύ αυστηρά, όπως καταδεικνύεται από την οδηγία 2004/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών. Στο άρθρο 29 της οδηγίας αυτής, καθορίζονται οι όροι σύμφωνα με τους οποίους λαμβάνεται υπόψη μια απειλή για τη δημόσια υγεία: «Οι μόνες ασθένειες που δικαιολογούν μέτρο περιοριστικό της ελευθερίας κυκλοφορίας, είναι οι ασθένειες που εγκλείουν κίνδυνο επιδημίας, όπως ορίζονται στις οικείες διατάξεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις νόσοι ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες, εφόσον αποτελούν, στο κράτος μέλος υποδοχής, αντικείμενο διατάξεων προστασίας εφαρμοστέων στους ημεδαπούς:»

- Σημειωτέον, ωστόσο, ότι η προαναφερόμενη πρόταση είναι, ακόμη, πρόταση, και ότι η προσθήκη, στον κανονισμό VIS, του όρου να μην συνιστά ο ενδιαφερόμενος απειλή για τη δημόσια υγεία εξαρτάται από τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα.
- Εξάλλου, εάν θεσπιστεί ο κώδικας, ο όρος αυτός άρνησης εισόδου θα πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά. Όντως, η πρόταση για τον κοινοτικό κώδικα βασίζεται, με τη σειρά της, στην προαναφερόμενη οδηγία 2004/58/ΕΚ.

Συνεπώς, ο ΕΕΠΔ συνιστά να περιληφθεί, στο κείμενο της πρότασης, παραπομπή στο άρθρο 29 της οδηγίας 2004/58/ΕΚ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η «απειλή για τη δημόσια υγεία» ερμηνεύεται βάσει της διάταξης αυτής. Εν πάση περιπτώσει, λόγω της ευαισθησίας τους, τα δεδομένα θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνον εάν η απειλή για τη δημόσια υγεία είναι πραγματική, εμετώσα και αρκούντως σοβαρή.

3.5.2. Δεδομένα για άλλα μέλη μιας ομάδας

Στο άρθρο 2 παράγραφος 7, τα «μέλη της ομάδας» ορίζονται ως «οι λοιποί αιτούντες με τους οποίους ο αιτών ταξιδεύει, συμπεριλαμβανομένου/ης του/της συζύγου και των τέκνων που συνοδεύουν τον αιτούντα». Στο σχολιασμό των άρθρων αναφέρεται ότι οι ορισμοί του άρθρου 2 της πρότασης παραπέμπουν στη Συνθήκη ή το κεκτημένο του Σένγκεν για την πολιτική θεωρήσεων, πλην ορισμένων όρων, στους οποίους συγκαταλέγονται τα «μέλη της ομάδας», οι οποίοι ορίζονται συγκεκριμένα για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού. Συνεπώς, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο ορισμός αυτός δεν παραπέμπει στον ορισμό της «ομαδικής θεώρησης» ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 2.1.4 της Κοινής Προξενικής Εγκυκλίου. Στο σχολιασμό των άρθρων αναφέρονται οι «αιτούντες που ταξιδεύουν ως ομάδα μαζί με άλλους αιτούντες, π.χ. στο πλαίσιο συμφωνίας ΚΕΠ, ή μαζί με μέλη της οικογένειάς τους».

Ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι ο κανονισμός πρέπει να περιέχει ακριβή και πλήρη ορισμό των «μελών της ομάδας». Στη σημερινή πρόταση, επειδή δεν υπάρχει ακριβής παραπομπή στη Συνθήκη ή στο κεκτημένο του Σένγκεν, ο ΕΕΠΔ είναι υποχρεωμένος να επισημάνει ότι ο ορισμός είναι πολύ ασαφής. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν, τα «μέλη της ομάδας» θα μπορούσαν να είναι συνάδελφοι, άλλοι πελάτες του ίδιου ταξιδιωτικού πρακτορείου που συμμετέχουν σε ένα οργανωμένο ταξίδι, κ.λπ. Οι συνέπειες είναι όντως σοβαρότατες: σύμφωνα με το άρθρο 5

του σχεδίου κανονισμού, ο φάκελος αίτησης ενός αιτούντος θα συνδέεται με τους φακέλους αίτησης των άλλων μελών της ομάδας.

3.6. Διατήρηση των δεδομένων

Το άρθρο 20 του σχεδίου κανονισμού προβλέπει ότι κάθε φάκελος αίτησης διατηρείται επί πέντε έτη. Αποτελεί επιλογή πολιτικής της κοινοτικής νομοθεσίας να προβλέπει εύλογο χρονικό όριο.

Δεν υπάρχουν στοιχεία — και οπωσδήποτε όχι βάσει των λόγων που αναφέρονται στο σχολιασμό των άρθρων — για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η επιλογή πολιτικής στο πλαίσιο της υπό εξέταση πρότασης δεν είναι εύλογη ή ότι θα έχει απαράδεκτες επιπτώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν όλοι οι απαιτούμενοι διορθωτικοί μηχανισμοί. Αυτό σημαίνει ότι η διόρθωση ή η διαγραφή των δεδομένων πρέπει να διασφαλίζεται όταν τα δεδομένα δεν είναι πλέον ακριβή, ιδίως δε όταν ένα άτομο έχει πολιτογραφηθεί σε ένα κράτος μέλος ή έχει αποκτήσει χαρακτηρισμό που δεν απαιτεί την εγγραφή του στο σύστημα.

Εξάλλου, όταν τα δεδομένα υπάρχουν ακόμη στο σύστημα, δεν πρέπει επ' ουδενί να προδικάζουν νέα απόφαση. Ορισμένοι λόγοι άρνησης (ιδίως, προειδοποίηση σχετικά με τον αιτούντα προκειμένου να μην του επιτραπεί η είσοδος, ή απειλή για τη δημόσια υγεία) έχουν περιορισμένη χρονική ισχύ. Το γεγονός ότι υπήρξαν βάσιμοι λόγοι για την άρνηση εισόδου σε μια συγκεκριμένη στιγμή δεν θα πρέπει να επηρεάζει νέες αποφάσεις. Η κατάσταση πρέπει να επανεξετάζεται εξ ολοκλήρου για κάθε νέα αίτηση θεώρησης, αυτή δε η επιταγή πρέπει να διατυπώνεται ρητά στον κανονισμό, όπου χρειάζεται.

3.7. Πρόσβαση στα δεδομένα και χρήση των δεδομένων

3.7.1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

Κατ' αρχάς, ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει ότι το ρυθμιστικό σύστημα για την πρόσβαση στα δεδομένα VIS και για τη χρήση τους εκπονήθηκε με ιδιαίτερη επιμέλεια. Κάθε αρχή έχει πρόσβαση σε διαφορετικά δεδομένα για διαφορετικούς σκοπούς. Ο ΕΕΠΔ δεν μπορεί παρά να επικροτήσει την προσέγγιση αυτήν. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν αποσκοπούν στην πληρέστερη δυνατή εφαρμογή της προσέγγισης αυτής.

3.7.2. Έλεγχοι θεώρησης στα σημεία διέλευσης των εξωτερικών συνόρων και εντός της επικράτειας

Για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άρθρο 16 της πρότασης κανονισμού αναφέρει σαφώς τους δύο σκοπούς:

- «έλεγχος της ταυτότητας του ατόμου», το οποίο σημαίνει, σύμφωνα με τον διδόμενο ορισμό, σύγκριση «ένα προς ένα»,
- «έλεγχος της γνησιότητας της θεώρησης». Όπως προτείνεται στα σχετικά πρότυπα της ICAO, το μικροσίπ της θεώρησης θα μπορούσε να χρησιμοποιεί ένα σύστημα δημόσιας/ιδιωτικής κλειδας (PKI) για την εφαρμογή αυτή της διαδικασίας ελέγχου της γνησιότητας.

Οι δύο αυτοί σκοποί μπορούν να επιτευχθούν πολύ καλά με τη μοναδική πρόσβαση των αρμόδιων αρχών στο προστατευμένο μικροσίπ για τη διενέργεια ελέγχων σχετικά με τις θεωρήσεις. Συνεπώς, η πρόσβαση στην κεντρική βάση δεδομένων του VIS θα ήταν υπερβολική στην περίπτωση αυτήν και θα σήμαινε ότι πολλές αρχές θα συνδέονται με το VIS, πράγμα που ενδέχεται να αυξήσει τον κίνδυνο αναρμόδιας χρήσης. Ενδέχεται επίσης να είναι και δαπανηρότερη επιλογή, δεδομένου ότι θα αυξηθούν τόσο ο αριθμός των ασφαλών και ελεγχόμενων προσβάσεων στο VIS, όσο και η ανάγκη για ειδική εκπαίδευση για την πρόσβαση αυτήν.

Εξάλλου, υπάρχουν αμφιβολίες όσον αφορά την καταλληλότητα της πρόσβασης στα δεδομένα όπως προβλέπεται στο δεύτερο σημείο του άρθρου 16. Όντως, στο σημείο α) της παραγράφου 2 αναφέρεται ότι εάν, ύστερα από την πρώτη έρευνα, κρίνεται ότι τα δεδομένα για τον αιτούντα είναι καταχωρημένα στο VIS (πράγμα το οποίο πρέπει να συμβαίνει κατ' αρχήν), η αρμόδια αρχή μπορεί να συμβουλευτεί άλλα δεδομένα, πάντοτε για την εξακρίβωση της ταυτότητας. Τα δεδομένα αυτά αφορούν όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με την αίτηση, τις φωτογραφίες, τα δακτυλικά αποτυπώματα, καθώς και με οποιαδήποτε προηγουμένως εκδοθείσα, ακυρωθείσα, ανακληθείσα ή παραταθείσα θεώρηση.

Εάν η εξακρίβωση της ταυτότητας υπήρξε επιτυχής, δεν είναι καθόλου σαφής ο λόγος για τον οποίον χρειάζονται τα άλλα αυτά δεδομένα. Αντίθετα, τα δεδομένα αυτά θα πρέπει να είναι προσιτά μόνον, και υπό περιορισμούς, εάν η διαδικασία εξακρίβωσης υπήρξε ανεπιτυχής. Στην περίπτωση αυτήν, τα δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 16 θα συνέβαλαν καταλλήλως στην εφαρμογή μιας εναλλακτικής διαδικασίας για την εξακρίβωση της ταυτότητας του ατόμου. Συνεπώς, τα δεδομένα αυτά δεν θα πρέπει να είναι προσιτά σε κάθε υπάλληλο του σημείου διέλευσης των συνόρων, αλλά μόνον, και υπό περιορισμούς, στους υπαλλήλους που είναι αρμόδιοι για τις δυσχερείς περιπτώσεις.

Τέλος, ο ορισμός των αρχών που διαθέτουν πρόσβαση θα πρέπει να είναι ακριβέστερος. Συγκεκριμένα, δεν είναι σαφές ποιές είναι οι «αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με τους ελέγχους στο έδαφος του κράτους μέλους». Ο ΕΕΠΔ πιστεύει ότι η έκφραση αυτή σημαίνει τις αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με τους ελέγχους θεωρήσεων, και ότι το άρθρο 16 θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.

3.7.3. Χρήση των δεδομένων για την εξακρίβωση της ταυτότητας και την επιστροφή λαθρομεταναστών, και για τις διαδικασίες παροχής ασύλου

Στις περιπτώσεις που περιγράφονται στα άρθρα 17, 18 και 19 (επιστροφή λαθρομεταναστών και διαδικασία παροχής ασύλου), το VIS χρησιμοποιείται για την εξακρίβωση της ταυτότητας. Στα δεδομένα που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την εξακρίβωση της ταυτότητας συγκαταλέγονται οι φωτογραφίες. Ωστόσο, με την υπάρχουσα τεχνολογία αυτόματης αναγνώρισης προσώπου για τόσο μεγάλα μηχανοργανωμένα συστήματα, οι φωτογραφίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξακρίβωση της ταυτότητας (ένα προς πολλά) δεν παρέχουν αξιόπιστα αποτελέσματα. Συνεπώς, οι φωτογραφίες δεν θεωρούνται ως δεδομένα κατάλληλα για την εξακρίβωση της ταυτότητας.

Κατά συνέπεια, ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι ο όρος «φωτογραφίες» πρέπει να διαγραφεί από το πρώτο μέρος των άρθρων αυτών και να διατηρηθεί στο δεύτερο μέρος τους (οι φωτογραφίες μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της ταυτότητας ενός προσώπου, αλλά όχι για την εξακρίβωση της ταυτότητας σε μια μεγάλη βάση δεδομένων).

Μια άλλη δυνατότητα συνίσταται στην τροποποίηση του άρθρου 36 ώστε οι λειτουργίες επεξεργασίας φωτογραφιών για την εξακρίβωση της ταυτότητας να ενεργοποιηθούν μόνον όταν κρίνεται ότι η σχετική τεχνολογία είναι αξιόπιστη (ενδεχομένως ύστερα από γνωμοδότηση της τεχνικής επιτροπής).

3.7.4. Δημοσιοποίηση των αρχών που διαθέτουν πρόσβαση

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του σχεδίου κανονισμού, τα ονόματα των αρμόδιων αρχών που ορίζονται σε κάθε κράτος μέλος για να έχουν πρόσβαση στο VIS δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημοσίευση αυτή πρέπει να είναι τακτική (ετήσια), ώστε να γίνονται γνωστές οι αλλαγές στην κατάσταση των διαφόρων κρατών. Ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι η δημοσίευση αυτή αποτελεί σημαντικό μέσο ελέγχου, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο.

3.8. Αρμοδιότητες

Υπενθυμίζεται εν προκειμένω ότι το VIS θα βασίζεται, αφενός μεν, σε κεντρική αρχιτεκτονική με κεντρική βάση δεδομένων όπου θα αποθηκεύονται όλες οι πληροφορίες για τις θεωρήσεις, αφετέρου δε, σε εθνικές διεπαφές οι οποίες θα είναι εγκατεστημένες στα κράτη μέλη και θα παρέχουν, στις αρμόδιες αρχές τους, πρόσβαση στο κεντρικό σύστημα. Σύμφωνα με τις αιτιολογικές παραγράφους 14 και 15 του σχεδίου κανονισμού, η μεν οδηγία 95/46/EK θα εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογήν του κανονισμού, ο δε κανονισμός 45/2001 θα εφαρμόζεται στις δραστηριότητες της Επιτροπής που έχουν σχέση με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όπως αναφέρεται στη συνάρτηση αυτήν σε αυτές τις αιτιολογικές παραγράφους, η πρόταση αποσκοπεί στη διευκρίνιση ορισμένων σημείων, μεταξύ άλλων, σχετικά με την αρμοδιότητα για τη χρήση των δεδομένων και την εποπτεία της προστασίας των δεδομένων.

Όντως, τα σημεία αυτά φαίνεται να σχετίζονται με ορισμένες ζωτικής σημασίας λεπτομέρειες, χωρίς τις οποίες το σύστημα διασφαλίσεων της οδηγίας 95/46/EK και του κανονισμού 45/2001 δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί ή δεν θα ήταν εντελώς σύμφωνο με την πρόταση. Κανονικά, η δυνατότητα εφαρμογής του εθνικού δικαίου δυνάμει της οδηγίας προϋποθέτει έναν υπεύθυνο εγκατεστημένο στο οικείο κράτος μέλος (άρθρο 4), ενώ η δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού εξαρτάται από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από κοινοτικό όργανο ή οργανισμό στα πλαίσια της άσκησης δραστηριοτήτων που εμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου (άρθρο 3).

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 23 του σχεδίου κανονισμού, τα δεδομένα «υφίστανται επεξεργασία από το VIS για λογαριασμό των κρατών μελών». Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 23, τα κράτη μέλη διορίζουν την αρχή που θα θεωρείται αρμόδια για την επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Η διάταξη αυτή φαίνεται να σημαίνει ότι, σύμφωνα με το σύστημα της οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να θεωρείται ως «εκτελών την επεξεργασία», πράγμα που επιβεβαιώνεται από το σχολιασμό των άρθρων ⁽¹⁾.

Η διατύπωση αυτή φαίνεται να υποβαθμίζει το σημαντικότατο και μάλιστα ζωτικό ρόλο της Επιτροπής, τόσο στην φάση ανάπτυξης του συστήματος όσο και κατά τη συνήθη λειτουργία του. Είναι δύσκολο να συνδεθεί με ακρίβεια ο ρόλος της Επιτροπής με την έννοια του «υπευθύνου της επεξεργασίας» ή του «εκτελούντος την επεξεργασία» πρόκειται, είτε για «εκτελούντα την επεξεργασία» με ασυνήθεις εξουσίες (μεταξύ άλλων, σχεδιασμός του συστήματος), είτε για «υπεύθυνο επεξεργασίας» με περιορισμένες εξουσίες (αφού τα δεδομένα εισάγονται και χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη). Όντως, ο ρόλος της Επιτροπής όσον αφορά το VIS μπορεί κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως *sui generis* ⁽²⁾.

Ο σημαντικός αυτός ρόλος θα πρέπει να αναγνωρίζεται με γενική περιγραφή των καθηκόντων της Επιτροπής, και όχι με διατύπωση η οποία δεν αντιστοιχεί πλήρως προς την πραγματικότητα, διότι είναι πολύ περιοριστική, δεν μεταβάλλει τίποτα στη λειτουργία του VIS και μόνον σύγχυση προκαλεί. Αυτό είναι επίσης σημαντικό για να υπάρχει συνεπής και ουσιαστική εποπτεία του VIS (βλ. και παράγραφο 3.11). Συνεπώς, ο ΕΕΠΔ συνιστά να διαγραφεί η παράγραφος 2 του άρθρου 23.

Ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να τονίσει ότι μια πλήρης περιγραφή των καθηκόντων της Επιτροπής όσον αφορά το VIS έχει μεγάλη σημασία εάν η Επιτροπή σκοπεύει να αναθέσει τα διαχειριστικά καθήκοντα σε άλλο φορέα. Στο Δημοσιονομικό Δελτίο που επισυνάπτεται στην πρόταση αναφέρεται η δυνατότητα μεταβίβασης των καθηκόντων αυτών στον Οργανισμό Εξωτερικών Συνόρων. Στη συνάρτηση αυτήν, η Επιτροπή δεν πρέπει επ' ουδενί να αφήσει αβεβαιότητα όσον αφορά το πεδίο των αρμοδιοτήτων της, ώστε ο διάδοχός της να γνωρίζει τα όρια εντός των οποίων θα μπορεί να ενεργεί.

3.9. Ασφάλεια

Η διαχείριση και τήρηση βέλτιστου επιπέδου ασφαλείας για το VIS συνιστά προϋπόθεση προκειμένου να εξασφαλιστεί η αναγκαία προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων του. Για να επιτευχθεί αυτό το ικανοποιητικό επίπεδο ασφαλείας, θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή οι δέουσες διασφαλίσεις για τον χειρισμό των εν δυνάμει κινδύνων που έχουν να κάνουν με την υποδομή του συστήματος και με τους ενδιαφερομένους. Το θέμα αυτό συζητείται ήδη στα πλαίσια των διαφόρων τμημάτων της πρότασης και θα έπρεπε να βελτιωθεί κάπως.

Τα άρθρα 25 και 26 της πρότασης περιλαμβάνουν διάφορα μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και προσδιορίζουν ποιό είδος αναρμόδιας χρήσης θα πρέπει να προλαμβάνεται. Αυτές οι διατάξεις θα μπορούσαν ωστόσο να συμπληρώνονται από μέτρα για τη συστηματική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των προαναφερομένων μέτρων ασφαλείας. Ο ΕΕΠΔ συνιστά ειδικότερα να προστεθούν στα άρθρα αυτά διατάξεις για συστηματικό (αυτο-) έλεγχο των μέτρων ασφαλείας.

Αυτό έχει σχέση με το άρθρο 40 της πρότασης, το οποίο προβλέπει παρακολούθηση και αξιολόγηση, πράγμα που δεν θα πρέπει να αφορά μόνον τις πτυχές των αποτελεσμάτων, της αποδοτικότητας και της ποιότητας υπηρεσιών, αλλά και τη συμμόρφωση προς τις νομοθετικές προδιαγραφές, και δη στον τομέα της προστασίας των δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ συνιστά ως εκ τούτου να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 40 στην παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη νομιμότητα της επεξεργασίας.

Επιπλέον, θα πρέπει να προστεθεί, προς συμπλήρωση του άρθρου 24 παρ. 4 στοιχείο γ) ή του άρθρου 26 παρ. 2 στοιχείο ε) περί του δεόντως εξουσιοδοτημένου προσωπικού που έχει πρόσβαση στα δεδομένα, ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να υπάρχουν τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των χρηστών (που θα πρέπει να φυλάσσονται στη διάθεση των εθνικών εποπτικών αρχών για ελέγχους επαλήθευσης). Πέραν των χαρακτηριστικών αυτών θα πρέπει να καταρτιστεί ένας πλήρης κατάλογος ταυτοτήτων των χρηστών, ο οποίος και να ενημερώνεται συνεχώς από τα κράτη μέλη. Το αυτό ισχύει για την Επιτροπή: ως εκ τούτου το άρθρο 25 παρ. 2 στοιχείο β) θα πρέπει να συμπληρωθεί με τον ίδιο τρόπο.

⁽¹⁾ Βλ. σ. 37 της πρότασης.

⁽²⁾ Αν και ο ορισμός του υπευθύνου επεξεργασίας στην οδηγία 95/46/ΕΚ και στον κανονισμό 45/2001 προβλέπει και τη δυνατότητα περισσότερων του ενός υπευθύνων επεξεργασίας με διαφορετικές αρμοδιότητες.

Αυτά τα μέτρα ασφαλείας συμπληρώνονται με διασφαλίσεις για την παρακολούθηση και την οργάνωση. Το άρθρο 28 της πρότασης εκθέτει τις προϋποθέσεις και τους σκοπούς για τους οποίους πρέπει να τηρούνται τα αρχεία όλων των πράξεων επεξεργασίας δεδομένων. Τα αρχεία αυτά όχι μόνο θα αποθηκεύονται χάριν παρακολούθησης της προστασίας των δεδομένων και κατοχύρωσης της ασφάλειάς τους, αλλά και για τη διενέργεια τακτικών αυτοελέγχων του VIS. Οι εκθέσεις σχετικά με τον αυτοέλεγχο θα συντελέσουν στην ουσιαστική εκτέλεση των καθηκόντων των αρχών ελέγχου, οι οποίες θα είναι σε θέση να εντοπίζουν τα ασθενέστερα σημεία και να συγκεντρώνουν την προσοχή τους σε αυτά κατά τη διάρκεια της οικείας διαδικασίας ελέγχου.

3.10. Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων

3.10.1. Πληροφόρηση του υποκειμένου των δεδομένων

Η παροχή πληροφοριών προς το υποκείμενο των δεδομένων προκειμένου να εξασφαλίζεται αμερόληπτη επεξεργασία έχει υπέρτατη σημασία συνιστά απαραίτητη διασφάλιση των δικαιωμάτων του ατόμου. Το άρθρο 30 της πρότασης ακολουθεί κατά βάση στα θέματα αυτά το άρθρο 10 της οδηγίας 95/46/EK.

Η διάταξη αυτή θα μπορούσε ωστόσο να υποστεί κάποιες τροποποιήσεις ούτως ώστε να αρμόζει περισσότερο στο πλαίσιο του VIS. Πέραν του ότι προβλέπει την παροχή ορισμένων πληροφοριών, η οδηγία επιτρέπει να παρέχονται περισσότερες πληροφορίες εφόσον κρίνεται αναγκαίο (¹). Κατά συνέπεια, το άρθρο 30 θα πρέπει να τροποποιηθεί ούτως ώστε να συμπεριλάβει τα ακόλουθα σημεία:

- Τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει επίσης να ενημερώνονται για την περίοδο διατήρησης που αφορά τα προσωπικά τους δεδομένα.
- Το άρθρο 30 παρ. 1 στοιχείο ε) αφορά το «δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης των δεδομένων». Ακριβέστερη θα ήταν η μνεία «δικαιώματος πρόσβασης και δικαιώματος να ζητείται διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων». Στη συγκεκριμένη περίπτωση τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να πληροφορούνται ότι υπάρχει δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση για παροχή συμβουλών ή βοήθειας προς τις αρμόδιες αρχές ελέγχου.
- Τέλος, το άρθρο 30 παρ. 1 στοιχείο α) αναφέρει τις πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του υπεύθυνου της επεξεργασίας και του ενδεχομένου αντιπροσώπου του. Αυτό το δεύτερο ενδεχόμενο δεν υπάρχει ανάγκη να προβλέπεται, επειδή ο υπεύθυνος της επεξεργασίας είναι πάντοτε εγκατεστημένος στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.10.2. Δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής

Το άρθρο 31 παρ. 1, τελευταία πρόταση, δηλώνει ότι «αυτή η πρόσβαση στα δεδομένα μπορεί να χορηγείται μόνο από το κράτος μέλος». Αυτό σημαίνει κατά τεκμήριο ότι η πρόσβαση στα δεδομένα (ή η κοινοποίησή τους) μπορεί να παρέχεται όχι από την κεντρική μονάδα αλλά από οποιοδήποτε κράτος μέλος. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να καθίσταται σαφές ότι η κοινοποίηση αυτή μπορεί να ζητείται σε οποιοδήποτε κράτος μέλος.

Επίσης, η διάταξη αυτή όπως έχει διατυπωθεί φαίνεται να υπονοεί ότι η πρόσβαση δεν είναι δυνατόν να απορριπτεί και ότι χορηγείται δίχως την άδεια του υπεύθυνου κράτους μέλους. Αυτό εξηγεί γιατί οι εθνικές αρχές οφείλουν να συνεργάζονται για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων που ορίζονται στο άρθρο 31 παράγραφοι 2, 3 και 4, όχι όμως και των δικαιωμάτων του άρθρου 31 παρ. 1 (²).

3.10.3. Επικουρία από τις αρχές ελέγχου

Το άρθρο 33 παρ. 2 ορίζει ότι η υποχρέωση των εθνικών εποπτικών αρχών να επικουρούν και να συμβουλευούν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο υφίσταται άνευ (δικαστικής) διαδικασίας. Η έννοια αυτής της παραγράφου δεν είναι σαφής. Οι εθνικές εποπτικές αρχές έχουν διαφορετικές αντιλήψεις περί του ρόλου τους στα πλαίσια δικαστικών διαδικασιών. Η παράγραφος δίνει την εντύπωση ότι οφείλουν να παίζουν ρόλο δικηγόρου του ενάγοντος, πράγμα που σε πολλές χώρες δεν είναι δυνατόν.

(¹) Το εν λόγω άρθρο αναφέρει «οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία (.....) εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι αναγκαίες, λόγω των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες συλλέγονται τα δεδομένα, ώστε να εξασφαλίζεται η θεμιτή επεξεργασία έναντι του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα.»

(²) Συνεπώς το άρθρο 31 παρ. 3 που αφορά τη συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών κατά την άσκηση των δικαιωμάτων διόρθωσης ή διαγραφής θα μπορούσε να τροποποιηθεί χάριν μεγαλύτερης σαφήνειας ως ακολούθως: «Εάν η αίτηση που αναφέρεται στο άρθρο 31 παράγραφος 2». Οι αιτήσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 31 παρ. 1 (πρόσβαση) δεν συνεπάγονται συνεργασία μεταξύ αρχών.

3.11. Εποπτεία

Η πρόταση επιμερίζει τα εποπτικά καθήκοντα στις εθνικές εποπτικές αρχές και στον ΕΕΕΠΔ, πράγμα που συνάδει με την προσέγγιση της πρότασης όσον αφορά την εφαρμοστέα νομοθεσία και τις αρμοδιότητες για τη λειτουργία και χρήση του VIS, καθώς και με την ανάγκη ουσιαστικής εποπτείας. Κατά συνέπεια ο ΕΕΠΔ επικροτεί την προσέγγιση αυτή στα άρθρα 34 και 35.

Οι εθνικές εποπτικές αρχές ελέγχουν τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της διαβίβασής τους προς και από το VIS. Ο ΕΕΠΔ παρακολουθεί τις δραστηριότητες της Επιτροπής (...). Ελέγχει επιπλέον τη νομιμότητα της διαβίβασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των εθνικών διεπαφών και του κεντρικού συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις. Αυτό ενδέχεται να οδηγήσει σε αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων, καθότι αρμόδιοι για τον έλεγχο της νομιμότητας της διαβίβασης δεδομένων μεταξύ των Εθνικών Διεπαφών και του Κεντρικού Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις είναι συγχρόνως και η εθνική εποπτική αρχή και ο ΕΕΠΔ.

Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ προτείνει τροποποίηση του άρθρου 34 ούτως ώστε να διευκρινίζεται ότι οι εθνικές εποπτικές αρχές ελέγχουν τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το κράτος μέλος και της διαβίβασής τους από και προς την Εθνική Διεπαφή του VIS.

Όσο για την εποπτεία του VIS, έχει σημασία να τονιστεί ότι οι εποπτικές δραστηριότητες της εθνικής εποπτικής αρχής και του ΕΕΠΔ θα πρέπει μέχρι ορισμένου βαθμού να συντονίζονται, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο συνοχής και γενικής αποτελεσματικότητας. Χρειάζεται όντως η εναρμονισμένη εφαρμογή του κανονισμού και η συνεργασία για μια κοινή μεθόδευση κοινών προβλημάτων. Επίσης, καθόσον αφορά την ασφάλεια μπορούμε να προσθέσουμε ότι το επίπεδο ασφαλείας του VIS θα καθοριστεί σε τελική ανάλυση από το επίπεδο ασφαλείας του ασθενέστερου κρίκου του. Από αυτή την άποψη θα πρέπει επίσης να συγκροτηθεί και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ του ΕΕΠΔ και των εθνικών αρχών. Το άρθρο 35 θα πρέπει λοιπόν να περιλαμβάνει σχετική διάταξη που να ορίζει ότι ο ΕΕΠΔ συγκαλεί συνεδρίαση με τις εθνικές εποπτικές αρχές τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο.

3.12. Εφαρμογή

Το άρθρο 36 παρ. 2 της πρότασης προβλέπει τα εξής: «*Τα απαραίτητα μέτρα για την τεχνική εφαρμογή των λειτουργιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 2*». Το άρθρο 39 αναφέρεται σε επιτροπή για την επικουρία της Επιτροπής, η οποία συγκροτήθηκε τον Δεκέμβριο του 2001⁽¹⁾ και έχει χρησιμοποιηθεί σε διάφορες νομοθετικές πράξεις.

Η τεχνική εφαρμογή των λειτουργιών του VIS (επικοινωνία με τις εθνικές αρχές και θεώρηση ενιαίου τύπου) παρουσιάζει το ενδεχόμενο ορισμένων κρίσιμων επιπτώσεων στην προστασία των δεδομένων. Επί παραδείγματι, το αν θα ενσωματωθεί στη θεώρηση μικροσίπ ή όχι, επιλογή που θα έχει επίπτωση στον τρόπο χρησιμοποίησης της κεντρικής βάσης δεδομένων, καθώς και επιλογή του μορφοτύπου που θα χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή βιομετρικών δεδομένων θα διέπει την εφαρμογή ή τον σχεδιασμό της συναφούς πολιτικής προστασίας των δεδομένων⁽²⁾.

Οι τεχνολογίες που θα επιλεγούν θα έχουν καθοριστικές συνέπειες για την ορθή εφαρμογή των αρχών της σκοπιμότητας και της αναλογικότητας, και συνεπώς θα πρέπει να υπάρχει εποπτεία τους. Ως εκ τούτου οι τεχνολογικές επιλογές με ουσιαστικό αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων θα πρέπει κατά προτίμηση να γίνουν μέσω κανονισμού και με τη διαδικασία συναπόφασης. Μόνο τότε θα μπορεί να πραγματοποιείται ο απαραίτητος πολιτικός έλεγχος. Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις με επίπτωση στην προστασία των δεδομένων, θα πρέπει να δοθεί στον ΕΕΠΔ η δυνατότητα να δίνει συμβουλή για τις επιλογές στις οποίες θα προβαίνει η προαναφερόμενη επιτροπή.

3.13. Διαλειτουργικότητα

Η διαλειτουργικότητα αποτελεί καίρια και ζωτική προϋπόθεση για την αποδοτικότητα μεγάλων μηχανοργανωμένων συστημάτων όπως το VIS. Δίνει τη δυνατότητα να μειωθεί το συνολικό κόστος με συνεπή τρόπο και να αποφεύγεται η εκ των πραγμάτων σύμπτωση ετερογενών στοιχείων. Η διαλειτουργικότητα μπορεί επίσης να συμβάλει στον στόχο της κοινής πολιτικής θεωρήσεων χάρη στην εφαρμογή των ίδιων διαδικαστικών προδιαγραφών σε όλα τα συστατικά στοιχεία της πολιτικής αυτής. Έχει ωστόσο νευραλγική σημασία να γίνεται διάκριση μεταξύ δύο επιπέδων διαλειτουργικότητας:

— Η διαλειτουργικότητα μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ είναι άκρως επιθυμητή· οι αιτήσεις για θεώρηση που διαβιβάζει ένα κράτος μέλος πρέπει όντως να είναι διαλειτουργικά συμβατές με εκείνες που αποστέλλουν οι αρχές κάθε άλλου κράτους μέλους.

⁽¹⁾ Κανονισμός αριθ. 2424/2001, της 6ης Δεκεμβρίου 2001, σχετικά με την ανάπτυξη του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II).

⁽²⁾ Η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του (ΕΚ) 1683/95 (θεώρηση ενιαίου τύπου) του Σεπτεμβρίου 2003 περιείχε ανάλογο άρθρο.

— Η διαλειτουργικότητα μεταξύ συστημάτων που έχουν κατασκευαστεί για διαφορετικούς σκοπούς ή με συστήματα τρίτων χωρών είναι πολύ πιο συζητήσιμη.

Από τις υπάρχουσες διασφαλίσεις που χρησιμοποιούνται για να οριοθετείται ο σκοπός του συστήματος και να προλαμβάνεται η υφέρπουσα διέγρυνση των λειτουργιών, εκείνη που μπορεί να συντελέσει σε αυτό είναι η χρησιμοποίηση διαφορετικών τεχνολογικών προτύπων. Ακόμη, κάθε μορφή διεπαφής μεταξύ δύο διαφορετικών συστημάτων θα πρέπει να τεκμηριώνεται διεξοδικά. Η διαλειτουργικότητα δεν θα πρέπει ποτέ να οδηγεί σε κατάσταση όπου μια αρχή μη εξουσιοδοτημένη για την πρόσβαση ή τη χρήση κάποιων δεδομένων να μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτά μέσω άλλου μηχανοργανωμένου συστήματος.

Στα πλαίσια αυτά ο ΕΕΔΠ επιθυμεί να παραπέμψει στη δήλωση του Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2004 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, στην οποία ζητείται από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και των συνεργειών μεταξύ μηχανοργανωμένων συστημάτων (SIS, VIS, και Eurodac).

Ο ΕΕΠΔ θα ήθελε επίσης να αναφερθεί στην ήδη διεξαγόμενη συζήτηση σχετικά με το ποιός θα είναι ο φορέας που θα επιφορτιστεί τη διαχείριση των διαφόρων μεγάλων συστημάτων στο μέλλον (ιδε επίσης παράγραφο 3.8 της ανά χείρας γνώμης).

Ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να τονίσει ξανά ότι η διαλειτουργικότητα των συστημάτων δεν μπορεί να εφαρμοστεί κατά παράβαση της αρχής του οριοθετημένου σκοπού, και ότι οποιαδήποτε σχετική πρόταση θα πρέπει να υποβληθεί στον ίδιο.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1. Γενικότητες

1. Ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει ότι η περαιτέρω ανάπτυξη μιας κοινής πολιτικής θεωρήσεων απαιτεί αποτελεσματική ανταλλαγή των σχετικών δεδομένων. Ένας από τους μηχανισμούς που μπορεί να εξασφαλίσει την ομαλή ροή των πληροφοριών είναι το VIS. Ο ΕΕΠΔ κατέγραψε επιμελώς τα στοιχεία που εκτίθενται στην ΕΑΕ. Μολονότι τα στοιχεία αυτά δεν πείθουν απολύτως, υπάρχουν κατά τα φαινόμενα λόγοι που δικαιολογούν επαρκώς τη σύσταση του VIS με σκοπό την βελτίωση της κοινής πολιτικής θεωρήσεων.

Το νέο σύστημα θα πρέπει εν τούτοις να περιορίζεται στη συλλογή ή ανταλλαγή δεδομένων, εφόσον η συλλογή ή ανταλλαγή τους είναι αναγκαία για την ανάπτυξη κοινής πολιτικής θεωρήσεων και ανάλογη προς τον σκοπό αυτόν.

2. Η καθιέρωση του VIS ενδέχεται να έχει θετικές συνέπειες για άλλα νόμιμα δημόσια συμφέροντα, πλην αυτό δεν μεταβάλλει τον σκοπό του VIS. Συνεπώς, όλα τα στοιχεία του VIS πρέπει να συνιστούν απαραίτητα και αναλογικά μέσα για την επίτευξη του προαναφερόμενου στόχου πολιτικής.

Πέραν αυτού:

— Η συστηματική πρόσβαση των αρχών αστυνόμευσης δεν συνάδει με τον σκοπό αυτόν.

— Ο ΕΕΠΔ συνιστά να αποσαφηνίζεται περισσότερο η διάκριση αυτή μεταξύ «σκοπού» και «ωφελημάτων» στο άρθρο 1 παρ. 2.

— Η διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα δεν μπορεί να εφαρμόζεται κατά παράβαση της αρχής του οριοθετημένου σκοπού.

3. Ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα από τη χρησιμοποίηση των βιομετρικών δεδομένων, υπογραμμίζει όμως τις σοβαρές συνέπειες της χρησιμοποίησης των δεδομένων αυτών και εισηγείται να εισαχθούν αυστηρές διασφαλίσεις για τη χρήση βιομετρικών δεδομένων. Εκτός αυτού, η τεχνική ατέλεια των δακτυλικών αποτυπωμάτων απαιτεί να αναπτυχθούν και να ενσωματωθούν στην πρόταση εναλλακτικές διαδικασίες.

4. Η παρούσα γνώμη θα πρέπει να μνημονεύεται στο προοίμιο του κανονισμού πριν από τις αιτιολογικές παραγράφους («έχοντας υπόψη τη γνώμη...»).

4.2. Άλλα σημεία

5. Όσον αφορά τους λόγους άρνησης θεώρησης: στο κείμενο της πρότασης θα πρέπει να περιληφθεί παραπομπή στο άρθρο 29 της οδηγίας 2004/58/EK ούτως ώστε να καταστεί βέβαιο ότι η «απειλή κατά της δημόσιας υγείας» γίνεται αντιληπτή κατά την έννοια της διάταξης αυτής.
6. Τα δεδομένα μελών μιας ομάδας έχουν ιδιαίτερη σημασία στην πρόταση: ως εκ τούτου θα πρέπει να δοθεί ακριβής και περιεκτικός ορισμός του όρου «μέλη της ομάδας».
7. Δεν υπάρχουν αποδείξεις ότι η επιλογή πολιτικής της θεωρούμενης πρότασης όσον αφορά την προθεσμία διατήρησης των δεδομένων είναι αδικαιολόγητη ή θα έχει απαράδεκτες συνέπειες, αρκεί να έχουν τοποθετηθεί όλοι οι ενδεδειγμένοι μηχανισμοί διόρθωσης.

Θα πρέπει επίσης να αναφέρεται ρητώς στην πρόταση ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα οφείλουν να επαναξιολογούνται για κάθε νέα αίτηση θεώρησης.

8. Αναφορικά με τους ελέγχους θεωρήσεων στα εξωτερικά σύνορα: το άρθρο 16 της πρότασης θα πρέπει να τροποποιηθεί διότι η πρόσβαση στην κεντρική βάση δεδομένων του VIS θα ήταν στις περιπτώσεις αυτές δυσανάλογη. Η απλή πρόσβαση των αρμοδίων αρχών στο προστατευόμενο μικροσίπ χάριν διεξαγωγής ελέγχου είναι αρκετή.

Επίσης, στην περίπτωση επιτυχημένης εξακρίβωσης ταυτότητας είναι άδηλος ο λόγος για τον οποίο εξακολουθούν να χρειάζονται τα υπόλοιπα δεδομένα.

9. Για ό,τι αφορά τη χρησιμοποίηση δεδομένων για την αναγνώριση ταυτότητας και την επιστροφή λαθρομεταναστών και τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου: ο όρος «φωτογραφίες» θα πρέπει να αφαιρεθεί από το πρώτο μέρος των άρθρων 17, 18 και 19 και να διατηρηθεί στο δεύτερο μέρος τους.
10. Αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Επιτροπής και των κρατών μελών: η παρ. 2 του άρθρου 23 πρέπει να απαλειφθεί.
11. Στην πρόταση θα πρέπει να προστεθούν διατάξεις για τον συστηματικό (αυτο-)έλεγχο των μέτρων ασφαλείας. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 40 θα πρέπει να συμπεριλάβει τον έλεγχο της νομιμότητας της επεξεργασίας και την υποβολή σχετικών εκθέσεων. Ακόμη:
  - τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν πλήρη κατάλογο των στοιχείων ταυτότητας των χρηστών και να τον ενημερώνουν διαρκώς. Το αυτό ισχύει και για την Επιτροπή: η ίδια προσθήκη θα πρέπει να συμπληρώνει το άρθρο 25 παρ. 2 στοιχείο β).
  - το άρθρο 28 της πρότασης περιγράφει τις προϋποθέσεις και τον σκοπό για τον οποίο θα πρέπει να τηρούνται αρχεία όλων των πράξεων επεξεργασίας δεδομένων. Τα αρχεία αυτά θα τηρούνται όχι μόνο για την παρακολούθηση της προστασίας των δεδομένων και την κατοχύρωση της ασφάλειάς τους αλλά και για τη διεξαγωγή του τακτικού αυτοελέγχου του VIS.
12. Αναφορικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων:
  - το άρθρο 30 θα πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε να καθίσταται βέβαιο ότι τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει και αυτά να ενημερώνονται για την περίοδο διατήρησης που εφαρμόζεται στα προσωπικά τους δεδομένα.
  - το άρθρο 30 παρ. 1 στοιχείο ε) θα πρέπει να κάνει μνεία «του δικαιώματος πρόσβασης και του δικαιώματος αίτησης για διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων».
  - το άρθρο 31 παρ. 1 πρέπει να ορίζει ρητά ότι οι κοινοποιήσεις μπορούν να ζητηθούν σε οποιοδήποτε κράτος μέλος.

13. Αναφορικά με την εποπτεία:

- το άρθρο 34 θα πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε να διευκρινίζει ότι η εθνικές εποπτικές αρχές ελέγχουν τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το συγκεκριμένο κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένης και της διαβίβασής τους προς και από την Εθνική Διεπαφή του VIS.
- το άρθρο 35 θα πρέπει κατά συνέπεια να περιλαμβάνει διάταξη που να ορίζει ότι ο ΕΕΠΔ συγκαλεί συνεδρίαση με τις εθνικές εποπτικές αρχές τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο.

14. Αναφορικά με την εφαρμογή:

- οι τεχνολογικές επιλογές με ουσιαστικό αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων θα πρέπει κατά προτίμηση να πραγματοποιηθούν μέσω κανονισμού και με τη διαδικασία συναπόφασης.
- Σε άλλες περιπτώσεις θα πρέπει να παρέχεται στον ΕΕΠΔ η δυνατότητα να δίνει συμβουλές για τις επιλογές στις οποίες θα προβεί η προβλεπόμενη από τον κανονισμό επιτροπή.

Βρυξέλλες, 23 Μαΐου 2005

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας
Δεδομένων
